

F/2707/69

Verslag van de vergadering van de Coördinatie-Commissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen, gehouden op 20 november 1968.

De vergadering wordt voorgezeten door mr. A.P.K.Hartogh. De heer Bendien geeft een résumé van de gang van zaken in de werkgroep Atoomzaken te Brussel bij de bespreking van de voorstellen van de Commissie voor een meerjarenprogramma voor Euratom. Dit programmavoorstel bestaat uit drie onderdelen: ontwikkeling van reactoren; onderzoekactiviteiten op middellange termijn en de z.g. "services publics"-activiteiten. Met betrekking tot de reactorontwikkeling stelt de Commissie ten aanzien van de belangrijkste onderwerpen, in het bijzonder de snelle reactorontwikkeling, slechts een programma van één jaar voor in de hoop op de totstandkoming van een industrie- en energiepolitiek binnen die tijd.

Het Franse standpunt ten aanzien van de toekomstige activiteiten van Euratom is zeer negatief gebleven. Frankrijk wil niet meer participeren in die activiteiten, waarvoor het geen directe belangstelling heeft. De Bondsrepubliek, Italië, Luxemburgen Nederland verschillen wellicht van mening over de omvang van de gemeenschappelijke onderzoekactiviteiten, doch zij wensen in ieder geval de in tien jaar opgebouwde capaciteit van het Gemeenschappelijke Centrum van Onderzoek te blijven benutten. Met betrekking tot het snelle-reactoronderzoek meent Nederland dat de Commissievoorstellen een meer substantiële inhoud voor wat betreft het basis-onderzoek, nodig voor de uiteindelijke industriële verwezenlijking van dit type missen. Daarentegen meent men van Italiaanse kant aan een dergelijk basis-programma geen medewerking te ^{kunnen} geven zolang geen overeenstemming is bereikt over een gemeenschappelijke industriële verwezenlijking.

De Belgische delegatie neemt over het algemeen een tussenpositie in. Zij wenst aan bepaalde activiteiten, waarvoor zij weinig belangstelling heeft, slechts een zeer geringe bijdrage te verlenen.

De heer Hoogwater heeft begrip voor het standpunt van Italië inzake de snelle-reactorontwikkeling. Door de Benelux samenwerking en het Franse project ziet dit land aankomen in de industriële fase buiten spel te worden gezet.

Ook de andere aanwezigen kunnen begrip opbrengen voor de Italiaanse positie. Men meent echter dat Italië op dit terrein een onjuist beleid heeft gevoerd en zijn kansen voorbij heeft laten gaan. Het is in feite onmogelijk de Italiaanse industrie nog bij de ontwikkeling van snelle-reactoren te betrekken. De vergadering is van oordeel dat er derhalve geen aanleiding is het Nederlandse standpunt op dit punt te wijzigen. Wellicht zou Italië op andere wijze compensatie kunnen worden gegeven, teneinde alsnog zijn instemming te verkrijgen met een basis-programma snelle-reactoren.

Volgens de heer Bendien is ook nog niet duidelijk of Frankrijk, dat eerder blijk heeft gegeven van de Duits/Benelux-samenwerking concurrentie te vrezen, een dergelijk basisprogramma zal accepteren zonder dat nadere afspraken zijn gemaakt voor de industriële fase.

Ten aanzien van de algemene problematiek meent de heer Nittel dat Euratom te snel is opgezet. Euratom heeft een aantal activiteiten geëntameerd die veelal, zeker thans, door de industrie zelf kunnen worden gedaan. Ook door op nationale basis onderzoekinstellingen op te zetten werd de gemeenschappelijke activiteit ondergraven. Er wordt in verhouding tot de resultaten door Euratom te veel geld besteed. Een en ander zou er ^{echter} niet toe mogen leiden dat Euratom, dat nogzeer wel een nuttige taak kan vervullen, wordt opgegeven. Nederland heeft medeverantwoordelijkheid voor het personeel. Eerder zou men moeten trachten het Euratom-programma op zinvolle wijze te "trimmen".

De heer Hartogh is het ermede eens dat het onderzoek-programma niet meer die omvang kan hebben, die het in vorige jaren had. Men dient hier echter voorzichtig te werk te gaan, mede met het oog op de opvattingen van het Nederlandse Parlement terzake.

De heer Kruyt vraagt zich af of men, teneinde uit de impasse te geraken, niet beter eerst aan de Lidstaten kan vragen wat ieder, in geld uitgedrukt, voor het Euratom-programma over heeft.

De heer Hoogwater vraagt zich af of Nederland dient vast te houden aan het tot nu toe ingenomen standpunt: eerst overeenstemming over een gemeenschappelijk programma van redelijke omvang, dan praten over een complementair programma.

Hij ziet zeer wel mogelijkheden in complementaire activiteiten, mits een doorstroming van kennis gewaarborgd is.

De heren Wansink en de Groot zijn van oordeel dat een redelijk gemeenschappelijk programma als basis nodig is. Komt dit niet tot stand, dan is de toekomst van de centra, die dan te afhankelijk worden van de activiteiten die enkele van de zes landen wensen te entameren, zeer onzeker. Dit standpunt wordt door de heer Kruyt ondersteund.

De voorzitter concludeert, dat Nederland zou dienen vast te houden aan het standpunt dat eerst een redelijk programma à six tot stand moet worden gebracht alvorens over aanvullende activiteiten te spreken. Een toekomstig programma zou weliswaar niet de omvang behoeven te hebben van het Tweede Vijfjarenprogramma. Men dient er echter rekening mede te houden dat op de eerstkomende Raadszitting ook de andere Euratomlanden, in het bijzonder Frankrijk, aan hun standpunten zullen vasthouden en een en ander tot een impasse zal leiden. Een tweede Raadszitting in december zal ongetwijfeld noodzakelijk zijn.

-o-o-o-o-o-o-o-o--